

IX Conferència de l'Observatori Internacional de la Democràcia Participativa Reggio Emilia 18, 19, 20 de novembre de 2009

Declaració Final

En el dia d'avui, la IX Conferència de l'Observatori internacional de la Democràcia Participativa, que ha comptat amb polítics, tècnics, representants d'associacions i, sobretot, amb molts joves, reconeix especialment el valor de la participació d'aquests últims al llarg d'aquestes jornades i els agraeix la seva sincera aportació i tot allò que hem pogut aprendre gràcies a la seva presència. El nostre desig és resumir les següents consideracions conclusives, elaborades a partir de la veu de nombrosos joves que han pres part en la Conferència:

- 1- Els joves de països diferents que s'han trobat i s'han après a conèixer-se amb motiu de la IX Conferència ODP han subratllat que no volen que se'ls consideri objectes o comparses en els processos de participació centrats en la mediació paternalista dels adults, sinó que volen que se'ls reconegui com a protagonistes principals de la seva condició de joves.
- 2- La participació, perquè es dugui a terme un procés d'implicació dels joves, s'ha d'emmarcar dins d'un horitzó de ciutadania universal: originant i tornant a fundar llocs de pertinença, inventant i forjant, tots junts i en companyia dels participants, els instruments i les regles que garanteixin la igualtat d'oportunitats d'accés per a tothom.
- 3- La participació de les noves generacions té un **valor educatiu** i d'**integració social** que els permet convertir-se de ple dret en els protagonistes de la comunitat a la qual pertanyen.
- 4- La participació dels joves serveix per millorar l'eficiència i l'eficàcia de les polítiques públiques, ja siguin adreçades específicament a les noves generacions o aquelles inherents al desenvolupament de la comunitat local en la qual viuen, sota una òptica de creixement del capital social.
Els joves, per entrar en els processos participatius, necessiten saber de manera transparent com compta la seva **veu** a l'hora de prendre les decisions finals que els afecten.
- 5- En definir les actuacions de participació de les noves generacions, cal insistir especialment en el context social, cultural, territorial i tecnològic en el qual es desenvolupa el procés de participació. El context és l'element regulador de les bones actuacions: no hi ha "receptes" preconcebudes i transferibles sense un necessari treball d'interpretació del lloc on s'actua.
- 6- En aquesta fase de crisi de les institucions de la política representativa, construir oportunitats participatives per als joves, ja sigui lligades a decisions específiques o respecte a temàtiques molt més transversals, genera confiança i permet reforçar l'estatus polític dels joves. En participar, els joves desenvolupen un sentit de pertinença al territori on viuen, intercanviant competències, i reforcen el seu rol. Una posició més important i un major pes polític els arriba des d'una participació activa, actuada amb protagonisme i responsabilitat compartida.
La democràcia participativa, a l'augmentar el coneixement dels mecanismes i de les oportunitats de la Democràcia Representativa, així com la confiança en el seus protagonistes, contribueix a reforçar les institucions electives.

- 7- En aquesta fase de forta individualització i de segmentació de les necessitats, els joves poden trobar dificultats a l'individuar referències i normes socials compartides. És per això que cal passar de polítiques juvenils centrades en el benestar de l'individu a polítiques juvenils centrades en la participació dels joves en el creixement i en el desenvolupament de la comunitat on viu.
- 8- Els processos participatius en el quals els joves estan implicats s'han d'adreçar cada cop més cap a l'elaboració de les polítiques públiques d'interès general sota un prisma capaç de valoritzar l'enriquiment aportat per perspectives atentes al diàleg intergeneracional, a les diversitats de sexe, d'origen, d'edat i d'experiència de cadascú. Les institucions promouran els processos participatius adreçats als joves i recolzaran els processos de participació creats i gestionats pels propis joves. En aquest sentit, s'haurà de garantir el respecte dels llenguatges específics de qui participa i del conflicte com a element permanent de creixement i de mobilització dels subjectes implicats. Els joves volen participar, no només com a adults de futur, sinó com a protagonistes importants del nostre present, i necessiten que la seva participació tingui efectes immediats.
- 9- Les agències formatives i educatives institucionals han de fer de la participació activa dels joves una opció política lligada a criteris d'eticitat de la professió del cos d'educadors. Han de promoure el reconeixement de llenguatges multidisciplinars més propers a les noves generacions, adaptats a les diferents franges d'edat i als diferents contextos culturals en els quals actuen.
- 10- Per tant, l'escola s'ha de desenvolupar de simple lloc de transmissió cultural, altament avaluador i basat exclusivament en la intel·ligència disciplinària, a lloc de **producció cultural** que avalui especialment la dimensió respectuosa i la dimensió ètica del saber dels joves.

La participació dels joves no es decreta. De vegades ho hem viscut durant la mateixa Conferència OIDP, amb la voluntat d'obrir-la a la paraula dels joves. Això exigeix a la política pública i als joves que segueixin inventant formes de diàleg i de participació.

Per tant, cal comprometre's des de ja a forjar recorreguts participatius coherents amb tots els principis aquí remarcats, per indicar noves vies capaces de renovar les maneres i les formes de les nostres democràcies.

Amb la participació dels joves es crea un altre món i una altra ciutat.

Reggio Emilia, 20 de novembre de 2009, XX Aniversari de la Convenció sobre els Drets de l'Infant de les Nacions Unides.